

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 43331
Nom: Prevenció selectiva i indicada en drogodependències
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 3
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2151 - MU en intervencions psicològiques en àmbits socials	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2151 - MU en intervencions psicològiques en àmbits socials	Avaluació i intervenció psicològica en joventut	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

CORTES TOMAS MARIA TERESA

RESUM

L'assignatura Prevenció selectiva i indicada en drogodependències consta d'un total de 3 crèdits teoricopràctics. És una assignatura quadrimestral que s'impartix en primer curs durant el segon quadrimestre i forma part de l'agrupació d'assignatures que conformen el mòdul *Avaluació i Intervenció Psicològica en Joventut*.

Esta matèria pretén oferir a l'estudiant una visió conjunta i integrada dels principals aspectes que ha de conèixer un/a professional de les drogodependències a l'hora de planificar, dissenyar o adaptar i dur a terme qualsevol actuació preventiva.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Haver cursat el primer mòdul de formació bàsica avançada i la primera matèria de formació especialitzada avançada *Avaluació i intervenció psicològica en família i infància*

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

2151 - MU en intervencions psicològiques en àmbits socials

Conèixer i saber organitzar, desenvolupar, adaptar i valorar serveis i programes d'assessorament i intervenció psicosocial d'acord amb les demandes i el context en què s'apliquen.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Fonaments en prevenció de drogues. Dels principis a la pràctica: una mirada crítica a la implementació de la prevenció del consum de drogues

- 1.1. Què és o no és prevenció
- 1.2. Objectius de la prevenció. Ubicació en el procés addictiu
- 1.3. Qüestions bàsiques en prevenció: Tipus de prevenció i diferència entre Activitat preventiva, projecte i programa de prevenció.
- 1.4. A qui li correspon fer-se càrrec de la prevenció: Recursos assistencials i Comité Tècnic de prevenció.

2. Processos psicològics implicats en l'adquisició i manteniment d'una conducta addictiva. Nous patrons de consum

- 2.1. Procés d'adquisició de la conducta addictiva: la prevenció universal.
- 2.2. Procés de manteniment de la conducta addictiva: la prevenció selectiva i indicada.

3. Disseny, avaluació i seguiment del pla de prevenció (primera part). Revisió crítica de l'evolució i eficàcia de les estratègies enfront del consum de drogues

- 3.1. Valoració de necessitats i fortaleses
 - 3.1.1. Situació de partida: epidemiologia. Punts clau en les mesures preventives a implementar en funció de canvis en les prevalences de consum i determinants psicosocials vinculats als patrons de consum en població adolescent i d'adults-jòvens.
 - 3.1.2. Identificació/detecció precoç i avaluació/diagnòstic multidimensional de jòvens implicats en la transició de l'ús a l'abús de drogues
- 3.2. Gestió de recursos. Principals directrius en prevenció: Estratègia Nacional sobre Drogues (2017-2024), Pla d'Acció (2021-2024) i Ponència Tècnica del Pla Nacional sobre Drogues.

3.3. Selecció de programes o actuacions preventives

3.3.1. Quina és la realitat de la prevenció a Europa? Errors comuns identificats per l'Associació Europea de Prevenció (EU SPR,2021)

3.3.2. Evolució de la prevenció des dels anys 60 fins als nostres dies: de la informació als programes psicosocials. Errors en la planificació i aplicació de la prevenció que perduren des dels anys 60.

3.b Disseny, avaluació i seguiment del pla de prevenció (segona part). L'evidència científica en prevenció: de la teoria a la pràctica

3b.1. Portals de bones pràctiques

3b.2. Síntesi de l'evidència científica disponible: polítiques i intervencions eficaces.

3b.1. Portals de bones pràctiques

3b.2. Síntesi de l'evidència científica disponible: polítiques i intervencions eficaces.

3b.3. Disseny, avaluació i seguiment del pla d'intervenció: Estàndards europeus de qualitat per a planificar, adaptar i implementar actuacions preventives: avaluació de necessitats, model teòric de referència, ajust de les activitats al model teòric, formulació d'objectius.

4. Programes de prevenció selectiva. Intervenció dirigida a la reducció de riscos.

Com elaborar un informe tècnic sobre la qualitat d'una actuació, projecte o programa preventiu. Aspectes rellevants sobre la base de l'evidència científica.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	9,00
Teoria-Pràctiques	21,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	25,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	10,00

METODOLOGIA DOCENT

Sessions presencials

Consisteixen en l'exposició del tema teòric corresponent. Es tracta del model de lliçó magistral que permet al professor presentar els aspectes més rellevants de cada tema. Es fomentarà la participació a mesura que es presenten els coneixements.

Així mateix, en aquestes sessions presencials, l'alumnat, que haurà treballat de manera autònoma diversos aspectes teòric-pràctics relacionats amb els temes estudiats, podrà presentar i exposar a l'aula el seu treball.

Sessions no presencials

Tenen com a objectiu fomentar la construcció del coneixement per part de l'estudiant. Es tracta de guiar-lo en activitats orientades al seu propi aprenentatge. L'activitat pot consistir en la cerca d'informació documental especialitzada, en una reflexió contrastada i justificada sobre un tema determinat, o en l'aplicació dels coneixements adquirits a classe.

Tutories

L'estudiant disposa d'un ampli nombre d'hores de tutoria en les quals el professor el guia de forma individual o en xicotet grup en la construcció del seu coneixement. L'orienta en l'elaboració dels treballs, resol dubtes o dificultats relacionades amb l'assignatura.

També disposa del fòrum de l'Aula Virtual per a consultes. A més, en aquest espai virtual, els estudiants poden trobar documents, informació o notícies rellevants sobre les assignatures dels diferents mòduls.

A més d'aquests mètodes d'aprenentatge, es realitzaran **Activitats Complementàries** per a completar la formació dels estudiants amb conferències, panells d'experts, seminaris-tallers, visites i cinefòrums.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà en funció de dos criteris complementaris: **avaluació del procés d'aprenentatge (60%)** i **avaluació de resultats (40%)**.

1. Avaluació del procés d'aprenentatge

L'avaluació contínua dels coneixements, habilitats i competències que es van adquirir o consolidant es realitzarà mitjançant les activitats i treballs programats en els diferents temes.

Es realitzarà un informe tècnic de l'adequació d'un programa de prevenció selectiva als estàndards de qualitat i es proposaran les modificacions oportunes per a superar els dèficits identificats i poder aplicar un programa amb garanties. També es manejaran plataformes d'avaluacions de programes de prevenció, així com documents internacionals d'actualització contínua en aquest àmbit.

2. Avaluació del rendiment

Es realitzarà en classe amb una prova individual (preguntes tipus test i preguntes curtes). La nota màxima serà de 4 punts.

En cas que un alumne o alumna no haja pogut seguir l'avaluació contínua, almenys amb un 80% de lliurament de totes les activitats i prova individual realitzada en horari de classes (per tant, presencialitat almenys del 80%), estarà obligat o obligada a realitzar l'examen oficial de l'assignatura el dia i hora fixat per l'adreça del màster, tant en primera com en segona convocatòria.

BIBLIOGRAFIA**Referències bàsiques**

Cortés-Tomás, M.T.; Giménez-Costa, J.A. y Motos-Selles, P. (2026). La evidencia en prevención de las adicciones: principios generales y retos futuros. En JA García del Castillo y F. Legaz. Menores, jóvenes y adicciones. Cap 25. Aranzadi.

Observatorio Español de las Drogas y las Adicciones (2023). Encuesta sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias en España (ESTUDES), 1994-2023. Ministerio de Sanidad. Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas

Observatorio Europeo de las Drogas y las Toxicomanías -OEDT-. (2020). Currículum de prevención europeo: un manual para quienes toman decisiones, crean opinión y elaboran políticas sobre la prevención del uso de sustancias basada en la evidencia. Madrid: Ministerio de Sanidad. Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas.

United Nations Office on Drugs and Crime and the World Health Organization (2018). International standards on drug use prevention, Second updated edition. https://www.unodc.org/documents/prevention/UNODC-WHO_2018_prevention_standards_E.pdf.

EU SPR (2020). Posicionamiento de la Sociedad Europea para la Investigación en Prevención (EUSPR) sobre enfoques ineficaces y potencialmente perjudiciales en la prevención del uso de

sustàncies https://euspr.org/wp-content/uploads/2023/02/Position-paper-Harmful-Prevention-17DEC-final-with-disclaimer_ES_20230209.pdf

Referències complementàries

Decreto 89/2018, de 29 de junio, del Consell, de acreditación de programas de prevención de drogodependencias y otros trastornos adictivos y regulación del Comité de personas expertas

European Union Drugs Agency (2025), European Drug Report 2025: Trends and Developments, https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2025_en

Becoña Iglesias E. (2023). Guía de buenas prácticas y calidad en la prevención de las drogodependencias y de las adicciones. Madrid: Ministerio de Sanidad. Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas.

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction -EMCDDA- (2013). European drug prevention quality standards: a quick guide. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea.

Observatorio Español de las Drogas y las Adicciones (2023). Encuesta piloto sobre uso de drogas y adicciones en estudiantes de enseñanzas secundarias de 12 y 13 años de 1º y 2º ESO en España. Ministerio de Sanidad. Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas

Becoña-Iglesias, E. (2021). La prevención ambiental en el consumo de drogas. ¿Qué medidas podemos aplicar? Ministerio de Sanidad. Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas. https://pnsd.sanidad.gob.es/profesionales/publicaciones/catalogo/catalogoPNSD/publicaciones/pdf/2021_PrevencionAmbientaDrogas.pdf

Sánchez Pardo, L. (2024). Revisión de la situación actual de las evidencias disponibles, las políticas y los programas de incorporación social de adicciones. Madrid: Ministerio de Sanidad. Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas.

Lloret Irlles, D. y Cabrera-Perona, V. (2023). Medidas de prevención del consumo de drogas y daños asociados en contextos de ocio. Madrid: Ministerio de Sanidad. Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas.

PNSD (2002). Ponencia Técnica. Criterios básicos de intervención de los programas de prevención. Delegación del Gobierno para el Plan Nacional Sobre Drogas (Dic 1996).